

KOULUTTAJA
ESITTELYSSÄ

Leena Jussila, Paimentiimi

Paimennuksen ymmärtäminen lähtee eläinten ymmärtämisestä

Haastattelu: Sanna-Mari Lohva

Leena Jussila kouluttaa Ruotsinpyhtäällä Loviisassa kotitalallaan. Jussilan Paimentiimi yrityksessä koulutetaan bordercolleita ja working kelpieitä. Hän kes-

kittyy näihin rotuihin, joita on itse kouluttanut ja tietää, mitkä menetelmät niiden kanssa toimii. Muista roduista hänellä ei ole kokemusta. Leena on kouluttanut kaiken tasoisia koirakoita ja koiria. Jatkossa

on tavoitteena keskittyä enemmän tavoitteellisiin harrastajiin ja työkoiriin. Niihin, jotka oikeasti treenaavat tavoitteellisesti, haluavat kilpailla ja päästä pidemmälle ja/tai saada paremmin toimivan työkoiran. Aikomuksena on pitää jotain kurssipäiviä jonkun teeman alla, esimerkiksi ihan aloittelijoille tai pennuille. Kisakautena treenit ja kurssit painottuvat arkipäiville. Periaatteessa tilalla on mahdollisuus treenata ympäri vuoden, jos kelit sen vain sallivat. Viime talvena treeniolosuhteet sään puolesta olivat kirjaimellisesti jäätävän huonot joulukuun lopusta pitkälle huhtikuulle. Ulkopuolisetkin kouluttajat ovat mahdollisia ja jokunen niitä on joskus käynytkin. Tilalta 10 min ajomatkan päästä, Ruukista, löytyy majoitusta ja ruokailumahdollisuus.

Leena Jussila käy myös muualla kouluttamassa kutsuttaessa, kun sopiva ajankohta löytyy. Tilalta hän odottaa

Kouluttajana Leena Jussila on tunnettu siitä, että hän on ystävällinen, innostava ja kannustava. Intohimo ja aito ilo paimennukseen näkyvät ulospäin, ja niitä piirteitä Leena toivoo myös koulutettavilta.

KUVA MIIKKU PIETILÄ

treenilampaiden olevan tottuneita koiraan ja sen käyttöön eli tilalla olisi mielellään oma koira. Toivottavaa on myös hyvä verkkoaitaus. Jos harjoitukset tehdään avopellolla, otetaan mukaan vain sellaisia koirakoita, jotka siellä pärjäävät.

Jussila luona käydään yleensä useamman kerran, ja hän kokee, että tuntuksaan sekä ihmiset että koirat paremmin hän myös pystyy auttamaan heitä enemmän. “Kun ihmisiin ja koiriin on syntynyt koulutussuhde, pystyn antamaan heille paljon enemmän, kuin satunnaisille kulki-joille. Ja motivoituneisiin treenaajiin motivoituu itsekin paljon paremmin,” toteaa Leena Jussila.

Koko paimenuksen ymmärtäminen lähtee eläinten ymmärtämisestä. “Paimennus ei ole koiran kouluttamista, vaan eläinten välistä kommunikaatiota ja eläinten lukemista. Täysin eri asia kuin koiran kouluttaminen tai tempujen opettaminen koiralle. Ihmisellä on suuri rooli, että hän pystyy lukemaan koiraa, paimennettavia eläimiä ja myös tilannetta. Ohjaajan on tunnettava paimennettava laji, millainen se on eläimenä, sekä on haluttava oppia enemmän paimennettavasta eläimestä, koska vain sitä kautta voi oppia ymmärtämään myös paimentavaa koiraa sekä koko paimennusta. Ymmärrys syntyy paimennettavien eläinten kautta.” Jussila odottaa koulutuksiinsa tulevien koiranohjaajien olevan oikeasti kiinnostuneita oppimaan enemmän myös paimennettavasta eläimestä, sen käyttäytymisestä ja sielunelämästä. Jos näin ei ole, ohjaaja ei voi ymmärtää, mitä Jussila yrittää kertoa. “Koulutustilanteessa yritän kertoa, mitä koira ajattelee, kun näen, mitä se tekee eläinten kanssa. Jos koulutettava ihminen ei ole kiinnostunut ymmärtämään kokonaisu-tilannetta ja eläimiä, en kouluttajana pysty auttamaan. Tilanteet elää ja vaihtelee ja kaikki vaikuttaa kaikkeen. Kun ihminen janoaa tietoa ja haluaa oppia, on kiinnostunut ja löytyy eläinten ymmärtämistä, osaa lukea niitä ja keskustella niiden kanssa, niin kouluttaminen on todella motivoivaa ja mahtavaa. Kun puhutaan samaa kieltä.” Jussila sanoo omankin motivaationsa laskevan, jos ohjaaja odottaa hänen vain kertovan jippoja ja taikatemppeja, kuinka koiran saisi toimimaan.

Kun lähtee kursseille ja kouluttautumaan, ainakin yhtä tärkeää on oma asenne ja halu oppia. Leena motivoituu oppilaista, jotka haluavat kehittyä. KUVA MIIKKU PIETILÄ

“Tärkeitä on, että paimennettavia eläimiä kohdellaan aina hyvin ja kunnioituksella. Eli todella tärkeätä on koiran asenne. Siihen kiinnitän ensimmäisenä huomiota. Jos on kokematon tai epävarma ohjaaja koiran suhteen, niin koira laitetaan liinaan ja katsotaan, miten homma lähtee sujumaan. Aika paljon luotan itseeni siinä, että näen koirasta, mitä se tarjoaa, miten se vastaa mihinkäkin, kuinka nopeasti koiran voi päästää irti. Tunnen myös omat eläimeni ja tiedän, miten ne reagoivat. Toki homman etenemiseen vaikuttaa myös koiran ohjaaja. Monesti pyydetäänkin, että itse vien koiraa aluksi

ja näytän sen kanssa. Välillä teenkin niin. Riippuen koirasta, ihmisestä ja tilanteesta”, sanoo Jussila ja jatkaa painokkaasti “Asenne on tärkein. Eläimiä on kohdeltava kunnioituksella. Niitä ei jahdata, eikä purra, eikä ahdistella. Jos koiraa pelottaa ja se purkaa sen eläimiin, niin silloin keksitään keinot, millä estetään vääränlainen käytös. Käytännössä se on liina, pienempi tila, aitaus. Jos Koiran asenne on huono, se muokataan ensin, ennen kuin se pääsee käytännössä paimentamaan. Miten se tehdään, riippuu koirasta ja ihmisestä. Totta kai koiraakin kohdellaan hyvin. Se, että koira ei ole hanskassa ja siltä

Leenan koulutuksessa painottuu positiivisuus ja innostuneisuus paimentamiseen.

KUVA MIIKKU PIETILÄ

Kisaaminen innostaa harjoittelemaan. Kisat ovat hänelle syy treenata paremmin, enemmän ja pikkutarkemmin. Tässä Valmis Mulderin kanssa vuonna 2017 MM-kisoissa Hollannissa.

KUVA HELI AHONEN

puuttuu tietynlainen kunnioitus ihmistä kohtaa, onkin usein ongelma satunnais-harrastelijapaimentajilla. Jos niitä vertaa koiraan, joka on pennusta asti kasvatettu paimenkoiraksi. Sille on kerrottu jo selvästi pennusta asti, mitä tarkoittaa ei ja kasvatuksessa on tietty maalaisjärki. Usein näkee, että satunnaisharrastelijoiden koiria on enemmän ”hetsattu”, koirat kiihtyvät ja kuumuvat siitä, jos niitä esitetään tai kielletään. On ohjaajan/omistajan velvollisuus saada koira hallintaan. Minä en treenitilanteessa ota kenenkään koiraan hallintaan. On epäreilua koiraakin kohtaa, että siellä ensimmäistä kertaa koiralle sanotaan EI, et voi tehdä noin. Jos koira ei ota sitä vastaan, niin ei siinä paljon pysty tekemään. Koska koira ei myöskään saa ahdistella lampaista, ollaan pattitilanteessa. Sitten mennään liinassa, mutta ei oikein päästä eteenpäin. Tämä onkin yksi syy, miksi haluan ennemmin kouluttaa koirakoita, jotka ovat jo tehneet tärkeän pohjatyön alusta asti. Koiran on kunnioitettava ihmistä niin, että ihminen pystyy vaikuttamaan koiran tekemisiin. Ettei koira ”juokse ihmisen yli” vaikka olisi miten kiihkoissaan. Itse opetan koiralle pennusta asti, että ei on ei ja siitä ei neuvotella.”

Kouluttajana Leena Jussila on tunnettu siitä, että hän on ystävällinen ja kannustava. Hän ei lyttää ketään ja osaa selittää asiat ymmärrettävästi. Hän osaa lukea koiria, lampaista sekä tilanteita ja pääsee nopeasti jyvälle koulutukseen tulevista

koirakoista. Hän näkee virheet, mutta ei tööksäytä, vaan asiallisesti ohjaa tekemään asioita toisin. Hän myös perustelee näkemysensä. Leena osaa kokeilla erilaisia keinoja, jotta löytyy oikea tapa saada asia ohjaajalle perille. Ja nimenomaan ohjaajalle. Näin vastasivat muutamat Leena Jussilan koulutuksissa käyneet, kysymyksen millainen Leena on kouluttajana. Hyvä huumorintaju ja se, ettei pipo kiristä, laskettiin myös kouluttajan eduksi vastauksissa.

Leena Jussilalle tuli ensimmäinen varsinainen paimenkoiran pentu Britten saarilta 2007, josta hän laskee paimennusuransa alkaneen. Hän asui tuolloin vielä Kittilässä työskennellen rekikoirien kanssa. ”Aloitin viidellä lampaalla. Hyvin nopeasti huomasin, että täytyy hakeutua johonkin, missä paimenkoiria ja lampaista on. Brittein saarille lähdettiin ensin Erosen Minnan ja sitten Lehtiön Anjan kanssa. Oltiin vähän pidempäänkin ja tehtiin töitä lammastiloilla. Tiedonjano oli ihan hirveä. Sitten piti lopettaa rekikoirahommat, muuttaa Etelä-Suomeen ja keskittyä paimennukseen. Maajoukkueessa olen muistaakseni ollut reilu 10 vuotta putkeen, neljällä eri koiralla. Voisi kai sanoa, että olen aika fanaattinen tässä touhussa,” kertoo Leena Jussila nauraen. ”Valtava tiedonjano vei eteenpäin. Hakeuduinkin lammashommiin. Omia lampaista on ollut vasta viimeiset viisi vuotta täällä Loviisassa. Uuhia on nyt 35. Kesäksi on tarkoitus nostaa määrää

kuuteenkymmeneen. Eihän siinä sellaisia oikeita töitä hirveästi ole tarjolla. Niitä pitää hakea ja hakeutua tilanteisiin, joissa töitä saisi tehdä. Sinne Brittein saarille on tarkoitus mennä mahdollisimman paljon, kun elämäntilanne sen sallii. Tällä hetkellä on hankalaa lähteä, kun on kotona niin paljon omia eläimiä.”

”Enemmän tai vähemmän, yleensä näin normaalimittapuussa enemmän”. Vastaa Jussila kysymykseen kotona olevasta koiramäärästä. ”Se tietysti vie runsaasti omia voimavaroja ja resursseja. Eikä sitten jaksaa määräänsä enempää kouluttaa muita, koska pitää jaksaa kouluttaa omiakin koiria ja antaa niille aikaa. Tällä hetkellä minulla on neljä kisakoiraakin sekä nuorisoa. Kaikkiaan kymmenkunta koiraakin, joista 6 bordercollietta. Lisäksi nyt on pentuja jäämässä kotiin. Tämä on normimäärä koiria, jossain vaiheessa oli enemmänkin, kun koulutin niitä enemmän myyntiin. Se on sen verran haastavaa Suomessa, että en enää tee sitä niin paljon. On vaikea ja tuurisaa löytää niille hyvät kodit eli työpaikat. Haluan myös keskittyä enemmän omiin kisakoiriini.”

Leena Jussila mainitseekin nimenomaan kisaamisen treenaamisensa motivaatioksi. Kisat ovat hänelle syy treenata paremmin, enemmän ja pikkutarkemmin. Kisoissa saa paljon uusia kokemuksia uusien paikkojen ja olosuhteiden kautta, mitä tarvitaan kehittymiseen. ”Eli se ei ole vaan se itse kisaaminen, vaan se on tilaisuus tietää, missä itse menee, mikä mättää ja mitä pitää parantaa. Kisaaminen on itsensä testaamista. Riittää mihin riittää”. Aika usein se on riittänyt podiumille asti, esim. vuonna 2013 Suomen mestariksi Killiebrae Spotin kanssa.

Jussila kehuu koiriensa taustalla vaikuttavaa huoltoa. Hän käyttää koiriaan säännöllisesti Noora Virtasen, Kouvolan hevoshieronta ky, kraniosakraalikäsitelyssä. Hän on sitä mieltä, että hänen koiransa pysyvät näin paremmassa kunnossa. Koirien huolto ja hyvinvointi on iso osa sitä, että koirat kestävät. Jussila sanoo paimentavien koirien antavan aina itseltään ihan kaiken, jolloin niiden kroppa ottaa osumaa ja tulee henkistä ja fyysistä ongelmaa. Hoidon jälkeen on palkitsevaa nähdä koirassa tapahtuneet positiiviset muutokset. ■

